

school te zoeken. Ook hij had het verleidelijke van dat denkbeeld in eigen hart ervaren. En niet dan noode gaf hij deze eerste stelling prijs, om in de tweede over te gaan. Maar de loop der gebeurtenissen dwong hem. Hadden alle Christelijkgezinde elementen bij tijds aan zijn eerste oproeping gehoor gegeven, dan ware de uitkomst allicht anders geweest. Maar de groote Protestantische partij aarzeld; bleef aan haar oude schoolwet-idee hangen en zoo ging de tijd onherroepelijk voorbij, om Groens eerst gekozen doel te verwezenlijken.

„Daarom moest toen de roepen wel omgeslagen. Beets' fout was niet, dat zijn doel niet edel was, maar dit, dat hij dat doel najoeg met een middel, dat in 1869 geen doel meer kon treffen, ja het treffen van het doel moest tegenhouden.

„Doordat Beets en de zijnen, hoe schoon hun leuze ook was, destijds mis kozen, is al hun kracht voor de Christelijke actie almeer teloor gegaan, terwijl juist omgekeerd, doordien Groen van Prinsterer en de zijnen de juiste keuze deden, de Antirevolutionaire partij deze twintig jaren in invloed minstens verdubbeld is.”

RULLMANN.

RONDOM HET ZAKENLEVEN

5 Januari 1931.

Beschouwingen over 1931.

De Kerstdagen en Oud- en Nieuwjaar zijn bij uitstek geschikt voor ernstige overdenking en al gingen onze gedachten uit naar tal van morele gebeurtenissen, die nu achter ons liggen en nimmer kunnen terugkeeren, wij konden ons toch niet onttrekken aan bespiegelingen over hetgeen 1931 op financieel-economisch gebied zal kunnen opleveren. Zullen wij ook in het nieuwe jaar bergafwaarts blijven gaan of zal de wereld-evolutie weder haar loop in opwaartse richting nemen?

Wij weten het niet.

Wanneer wij echter de verschillende mogelijkheden op de weegschaal leggen, dan zien wij in gedachten de balans naar den misère-kant overslaan, dan zien wij geen einde aan de impasse, waarin de wereld geraakt is. Licht het euvel bij het goud, dat door mogelijke schaarschte en onoordeelkundige verdeling over de circulatiebanken de gezonde creditverleening heeft aangetast? Of bij het streven der groote naties om door verhooging der tariefmuren het eigen land van het buitenland onafhankelijk te maken? Bij Rusland... bij overproductie gevolg van technische volmaaktheid, van kunstmest, dat de vruchtbaarheid der gronden verhoogde en misère bracht bij den landbouwer? Wij weten het niet, al gelooven wij, dat al deze factoren tezamen de deflatie hebben ontkeend. Wat wij wel weten, is dat de stabiliteit tusschen productie en consumptie voor de meeste artikelen, niet hersteld is. Er is overal een te veel — aan rubber, suiker, graan, olie, kunstzijde, tin, koper, auto's, te veel om te noemen — er hangen in bijna alle artikelen groote geaccumuleerde voorraden boven de markt, die ontwrichting en druk uitoefenen. De consumptie stagneert, ten deele door angst voor de toekomst, waardoor men vooral op luxe bezuinigt, ten deele in de verwachting, dat de prijzen nog lager gaan en verder door de gevolgen van het afbetalingssysteem, waardoor men vroeger boven zijn onmiddellijke draagkracht kocht en nu niet meer in staat is, nieuwe voorwerpen aan te schaffen.

De eerste stap, dien men moet doen om den weg naar het herstel te betreden, is aanpassing van de productie aan de consumptie, zoodanig, dat ook de voorraden geleidelijk kunnen verdwijnen. Dit proces zal moeten gaan langs den weg van de „survival of the fittest”, tenzij de producenten luttel in aantal zijn en een wereldmacht vormen. Hierbij hebben wij het oog op tin en koper. Wij gelooven, dat een tin-restrictie mogelijk is als de Regeeringen die direct bij het tin-probleem betrokken zijn, medewerken. Een zoodanig kartel is in de maak. Het woord is nu aan de kleinere Straits-mijnen. Willen deze zich aansluiten, dan doet ook de Straitsregering mede en de tin-prijs zal zich kunnen herstellen. Kan men de kleinere tin-producenten niet vereenigen, dan zal een nieuwe drastische prijsdaling hen „knock-out” slaan, zoodat zij wel door den nood gedwongen het hoofd zullen moeten buigen. Deze overweging leidt dus tot de conclusie, dat tin-aandeelen een niet ongunstige toekomst hebben, al moet men op de noodige teleurstellingen rekenen.

Bij koper is de situatie iets anders, al lijken ons de kansen voor een redres vrij groot. De talrijke koper-producenten — individueel zeer machtig — hebben sterk divergerende belangen, die elk moment met elkander in botsing kunnen komen. Aan de eene zijde de Amerikanen, in eigen boezem sterk verdeeld, aan den anderen kant de Canadeezen en de Afrikaansche concerns, die hoofdzakelijk in Rhodesia en de Congo opereeren. De Amerikanen hadden van 1920—'29 de macht in handen en hebben daarvan misbruik gemaakt. De prijs

werd tot 24 dollarcent per lb opgevoerd, niettegenstaande de kostprijs voor de meesten beneden de 10 dollarcent lag; niet alleen werden de machtige consumenten hierdoor ontstemd, maar de kleinere producenten voelden er niets voor om door de dalende vraag de kans te loopen groote voorraden te moeten aanhouden en de aantrekkelijke winstmarge te ontgaan. De averechtsche politiek der Amerikanen forceerde een debacle, een lawine, waardoor de noteering tot beneden de 10 dollarcent terugliep. De heerschers van het vroeger machtige koperkartel werden getemd en de basis gelegd voor een nieuwe overeenkomst, die veel hechter gefundeerd is. Hier volgt men dezelfde lijn als bij tin, — een grootere beperking der productie als door de consumptie gewettigd zou zijn, opdat de voorraden geleidelijk zullen kunnen worden weggewerkt.

Ook hier een redelijke kans op redres, waardoor de goede koper-shares een aantrekkelijke speculatie belegging vormen met inachtneming van het risico, dat er aan verbonden is.

Bij nagenoeg alle andere artikelen is het leger van producenten zóó groot, dat aan een afdoende regeling niet te denken is. Gebeuren er geen wonderen, dan zal de macht van den sterkste het laatste woord spreken, al zal de speculatie op het psychologisch moment vermoedelijk voor prijsopdriving zorgdragen, m.a.w. op een reëel herstel zal worden geanticipeerd. De moeilijke factor voor den belegger is de vraag, wanneer is een herstel schijn of werkelijkheid? Want er zullen vele ups and downs komen, ten deele veroorzaakt door het optimisme van menschen, die zich vergissen (zooals de zeelieden vroeger de Valsche Baai inliepen, in stede van het vaarwater om de Zuidpunt van Afrika en daardoor menigmaal een wissen dood vonden), ten deele door doelbewuste actie van manipulant, die het juiste moment weten te kiezen om de massa tot speculatie te verleiden.

In rubber is men al maanden lang bezig de groote trom te roeren. De ondernemingen en ook de bandenproducenten hebben belang bij een meer geanimeerde markt, want daaruit kan algemeene kooplust ontstaan. Dat zelfs de Amerikaansche rubberkoningen, die destijds door den beruchten rubberpool onze planters den schrik op het lijf hebben gejaagd, in een vrij ongunstige positie verkeerden, blijkt uit het onder receivers-handen komen van de Fisk-rubber, waarvan de 1.717.009 stuks gewone aandelen zonder nominale waarde, waardeloos geworden zijn en de talrijke soorten preferente aandelen een veer zullen moeten laten. Insiders suggereren den rubberprijs van 7½ d. per lb., terwijl deze nu 4¼ d. noteert. Zij baseeren hun opinie op de onderconsumptie van banden ten opzichte van het minimale gebruik — het te lang rijden op oude banden, die eens aan flarden zullen liggen en waardoor in 1931 een grooter aantal dan normaal zal moeten worden verbruikt. Wij voelen iets voor dit argument, doch niet voor de prijsstijging. Want buiten de voorraden, die minstens een consumptie van 10 maanden zullen vertegenwoordigen, zal een eenigszins substantiële prijsstijging onmiddellijk gevolgd worden door grootere productie der natives en vermindering der noodzakelijke beperking bij de Europeesche concerns. Consumptievermeerdering leidt ongetwijfeld tot sanering, wanneer men de logica niet uit het oog verliest, doch gezien de duizenden ongecentraliseerde, ongeorganiseerde voortbrengers, mag verwacht worden, dat prijsstijging verblindend zal werken met opnieuw misère en overproductie. Uit deze overwegingen blijven wij, wat rubber-aandelen betreft, voor de naaste toekomst sceptisch gestemd.

In de suikerwereld is de groote oorlog begonnen. De Chadbourne-plannen, hoe goed ook de kern geweest is, mislukten door fundamentele fouten en in stede van opbouwenden arbeid, verhaastten zij de verworping bij de V.I.S.P., maakten dat de Ned. Ind. Handelsbank en de Ned. Ind. Landbouw openlijk het vizier afwierpen en naar buiten bleek, dat niet minder dan 50 pct. der aangesloten planters het met het standpunt van den vice-voorzitter eens was. Hoe kunnen wij dan een verbetering in de suiker-situatie verwachten? Verdeeldheid bij de riet-producenten, bestorming van elkanders natuurlijke afzetgebieden, terwijl de bietenverhouwers ter bescherming hunner nationale industrie de tariefmuren verhoogden en nog verder zullen verhoogden met een ongezonde stijging der productie, die volgens de jongste ramingen voor oogstjaar 1930—'31 10.500.000 ton zal bedragen tegen 8.261.860 ton oogstjaar 1929—'30, terwijl de vermeerdering hoofdzakelijk bij Duitsland en Rusland ligt! Wat nog meer de fout der conferentie accentueert om Rusland te hebben genegeerd en Duitsland's eischen met een nonchalance te hebben geweigerd. Is het dan niet logisch een verdere drastische reactie te mogen verwachten?

Tabak krijgt zijn deel door den misoogst, die nu aan de markt zal komen, de hogere invoerrechten in Duitsland en de onwelwillende houding van Amerika ten opzichte der poenale sanctie, wat een ethisch tintje betekent voor een sterk egoïstisch drijven. Dus ook de tabaksaandelen geven voorloopig weinig aanleiding tot juichen.

Kunstzijde van hetzelfde laken een pak — overproductie, verdeeldheid, groote voorraden; petroleum, graan, koffie etc. verkeerden in analoge om-

standigheden, terwijl thee daarentegen een betere kans biedt. Niettegenstaande thee ook door duizenden geproduceerd wordt, kan een restrictie effectief werken, omdat de regionen, waar goede thee kan gedijen, zeer beperkt zijn. Last not least veroorzaakt het goud-vraagstuk groote zorg. Instabiliteit van het ruilmiddel is een slopende ziekte, die eerst in een vervorderd stadium merkbaar is — gebrek aan goud, onoordeelkundige verdeling doet de prijzen der goederen dalen — vele crises zijn in de laatste eeuw door het ruilmiddel veroorzaakt.

's Menschen geest houdt zich met de oplossing van al die vitale problemen bezig. Men komt tot proefnemingen, waarvan het succes problematisch mag worden genoemd, maar die alle ten slotte een goed doel beoogen, al kan men het niet bereiken. Er zijn echter ook daden, die noodlottig kunnen worden voor den argelooze, die erin vliegt. Het is ons doel, onze plicht, deze aan te wijzen, opdat men zich hoeden kan. Wij hebben het oog op de disconto-verlaging in Wallstreet en in Parijs; in beide centra wordt een laagte-record van 2 pct. genoteerd, met de kennelijke bedoeling de speculatie aan te moedigen in de hoop, daardoor de apathie te overwinnen en — een kunstmatige vraag naar effecten in het leven te roepen, opdat Amerika zijn bevroren onderpand zal kunnen spuien. Speculant kunnen weinig weerstand bieden aan prikkeling van hun hartstocht — gelukt het Amerika om een tijdlang willige markten te kunnen seinen, dan heeft het zijn doel bereikt. Pakken effecten zullen alsdan de reis over den Atlantischen Oceaan volbrengen — Uncle Sam lacht in zijn vuistje over de gelukke truc — die hij trouwens telkens met evenveel succes tot uitvoering brengt — en de continentale beleggers zitten t.z.t. met de stroppen.

De willigte na Nieuwjaar zien wij dan ook niet anders in; er bestaat o.i. geen enkele reden tot koersstijging zoodat wij de verklaring zoeken bij de nieuwjaars-mentaliteit en de groote bedragen aan coupons en losbaren, die belegging zoeken.

R.

Catechisatie voor Schipperskinderen.

Er is in den laatsten tijd over dit onderwerp nogal eens geschreven. We verheugen ons, dat deze zaak eindelijk aan de orde en in orde kwam. We nemen over, wat Dr Keizer in „De Geldersche Kerkbode” er van schreef:

De particuliere synode van Overijssel heeft deze belangrijke zaak gebracht op de generale synode van Arnhem en deze heeft haar ernstig onder de oogen gezien. Door het trekkend leven van onze schippers verkeert het onderwijshunnen kinderen in een noodtoestand. Overijssel's synode deelde mede wat haar geleid heeft deze zaak aanhangig te maken. Wij vinden dat in het agendum der generale synode met de volgende woorden aangegeven:

Verreweg het grootste deel der gereformeerde doopleden ontvangt geen catechetisch onderwijs.

In vroeger jaren bestond de mogelijkheid, dat deze kinderen gedurende enkele weken in het jaar onderwijs ontvingen, waar de schippers gewoon waren enkele weken gedurende den winter aan den wal te blijven. Nu de schippers, behoudens hooge uitzondering, ook den geheelen winter door varen, komt er van dit onderwijs niets meer.

In de tweede plaats was dit onderwijs zeer onvruchtbaar, want voor deze kinderen was er in dit onderwijs niet het minste systeem.

Gevolg hiervan is, dat een groot deel van hen niet komt tot belijdenis des geloofs. Straks blijven de kinderen dezer doopleden ongedoopt en glijden nog verder af. Zoo worden ook de schippers gemakkelijk een prooi van de propaganda van allerlei secten.

Huisbezoek onder de schippers bracht droeve toestanden aan het licht.

De particuliere synode heeft dit ernstig overwogen en gezocht naar middelen om aan den roependen noodtoestand een einde te maken. Zij oordeelde, dat een algemeene regeling getroffen moet worden, zal catechetisch onderwijs aan schipperskinderen mogelijk zijn en noodigt de generale synode uit, die regeling te treffen.

De synode heeft in meer dan een harer zittingen deze aangelegenheid besproken, en ten slotte besloten zoo spoedig mogelijk te trachten aan dezen noodtoestand een einde te maken.

In menig schippersgezin werd met groote blijdschap kennis genomen van dit besluit. Haast met ongeduld werd verlangd, dat de aangenomen regeling zou worden ingevoerd. Moeders kwamen bij de predikanten, als de vaders verhinderd werden, en zij vroegen of die catechisaties haast begonnen.

Aan het moderamen der synode werd opgedragen deze zaak verder te behartigen. Zoo kwam dan deze dagen het moderamen van Arnhem's synode tot de kerkeraden met het vriendelijk en dringend verzoek:

„Zoo er des Zondags schippers in uw gemeente vertoeven, voor hun kinderen de gelegenheid te openen, dat deze catechetisch onderwijs kunnen ontvangen.

Zij ontwierp daarvoor een eenvoudige regeling, die wanneer zij trouw wordt gevolgd, den goeden gang van dit onderwijs kan bevorderen.

Als I
Catech
Het
hier bi
en Pa
Indie
willen
vang t
Op c
leiding
Zondag
opgeze
kelijke
Op 2
en beh
op het
Zoo
hen w
De
daarv
zullen
doet d
Dit is
raden v
worden
des Zon
kade zij
dig, dat
melden.
noemd w
houde h
Juist, di
ze precl
In de „H
man een
waaruit w
„In ko
ren, en
spronger
het getu
bajonette
wederom
in den
gaderen,
schiedes
medegev
van de
Middelst
Bakker
allerlei
de vijan
ons lev
daar vo
uur ver
komen
veer 20
len van
den, da
meer be
have en
schelden
vertrek
wederom
was. Mo
Heeren
der wol
den „nie
vervloek
nu deze
omverre
aangetas
over des
En daan
ken en
men mi
van Go
werd de
mijne v
waarop
ging on
stond
ligtinn
wer. Da
weest m
die tuss
lamp u
bewaakt
meester
taarnen
onder h
Satan c
houden
alles ju
algemeen
trouwen
gemoed
naar h
kwam.
daar ik
verder
wat on
zijn dat
Assen
boete v
om het
groot U
Broeder
wille,
En zie
sommigen
Denk a
Onder
volgende
Te Le
ingevoe